

TAPANI HAKALA

”LUOKKAKOKOUS” SAUKON KOULULLA 29.7.2017

JUHLAPUHE

NUORENA OPISKELIJANA MINULLA OLI TILAISUUS OLLA LÄSNÄ, KUN PRESIDENTTI KEKKONEN VIHKI TURUN YLIOPISTON UUDEN PÄÄRAKENNUKSEN, JONKA SEINÄÄN OLI KIINNITETTY V.A.KOSKENNIEMEN MUOTOILEMA LAUSE ”VAPAAN KANSAN LAHJA VAPAALLE TIETEELLE”. TÄMÄN MEIDÄN KOULUTALOMME PÄÄDYSSÄ VOISI KOSKENIEMEÄ MUKAILLEN LUKEA: ”VAPAAN KANSAN LAHJA LASTEMME PAREMMALLE TULEVAISUUDELLE”. ME LUOKKAKOUKSEN OSANOTTAJAT OLEMME VOINEET NAUTTIA TÄSTÄ LAHJASTA. SADAN VUODEN AIKANA MAAMME KOULUJÄRJESTELMÄSTÄ ON TULLUT KOULUTUKSEN MALLIMAA JA SEIMERKKI KOKO MAAILMALLE.

RÖYHIÖN KYLIEN ASUKKAAT TEKIVÄT SYKSYLLÄ V. 1900 KUNTAKOKOUKSELLE ALOITTEEN, ETTÄ TÄNNE OLI PERUSTETTAVA KANSAKOULU. HANKE ALKOI TOTEUTUA YLLÄTTÄVÄN NOPEASTI, VAIKKA ELETIIN VENÄJÄN KEISARIVALLAN AIKAA SUOMEN SUURIRUHTINASKUNNASSA. SEURAAVANA VUONNA ALKOI OPETUSTOIMINTA YLINIKKILÄN TALON TILOISSA, MYÖHEMMIN MYÖS SAUKON TALON TILOISSA. OMA KOMEA KOULURAKENNUS VIHITTIIN KÄYTTÖÖN KESÄKUUSSA 1922. HIRRET ILMEISESTI TEHTIIN LEUTOLAN SAHALLA, JONKA SILLOIN OMISTI HEMMI JOKINEN. TÄTÄ KOULUTALOA ME LUOKKAKOKOUKSEN OSANOTTAJAT VOIMME VIELÄ IHAILLA LÄHES ALKUPERÄISESSÄ MUODOSSAAN, NYT KUITENKIN ITÄ-IKAALISTEN HARRASTUS-JA KULTTUURIKESKUKSENA.

MEILLÄ KOULUN ENTISILLÄ OPPILAILLA ON VARMASTI MUISTISSA OPETTAJAT, JOIDEN JOHDOLLA ALOITIMME TÄÄLLÄ VÄLTTÄMÄTTÖMIEN ELÄMÄNTAIDOJEN OPPIMISEN. VANHEMMILLE IKÄLUOKILLE, OIKEASTAAN MONELLE SUKUPOLVELLE LEGENDAARINEN OPETTAJA OLI IIVARI MATTILA, JOKA TOIMI TÄMÄN KOULUN OPETTAJANA 45 VUOTTA. IIVARI OLI JYVÄSKYLÄN SEMINAARISSA KOULUTUKSENSA SAANUT MONIPUOLINEN KYKY: MUSIIKKIMIES, TOIMI TARVITTAESSA KANTTORINA, URHEILUMIES, KIRJALLISUUDEN HARRASTAJA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAJA. USEIN MAINITTAAN, ETTÄ HÄN OLI KOVA KURINPITÄJÄ. OLI HÄN SITÄKIN. VARSINKIN SOTIEN JÄLKEEN POIKIEN KURINPITO OLI JÄÄNYT HEIKOLLE TOLALLE ISIEN POISSAOLLESSA. ”VILLIÄ PORUKKAA” KUVASI KIRJASSAAN KOULUN TUNNETUIN OPPILAS SUTI AITTONIEMI. IIVARI OLI TEMPPERAMENTTINEN MIES. OMANA KOKEMUKSENA MUISTAN, ETTÄ KUN OPETETTIIN JAKOLASKUA, NIIN TAULULLA PIIRSIN JAKOKULMAN AIKA KAUAS JAETTAVASTA LUVUSTA. IIVARI POMPPASI YLÖS KATEEDERIN TAKAA JA PIIRTELI JAKOKULMIA LIIDULLA YMPÄRI LUOKKAA, SEINILLE JA LATTIAAN. KOVALLA ÄÄNELLÄ TIETYSTI MYÖS OPETUS, ETTÄ EIHÄN SIITÄ MITÄÄN TULE, JOS JAKOKULMIA TEHDÄÄN MINNE SATTUU. OLEN KUULLUT, ETTÄ NYKYOPETUKSESSAKIN VIELÄ POHDITAAN, MITEN SE JAKOKULMA OIKEIN TEHDÄÄN.

IIVARI OLI HENKEEN JA VEREEN MYÖS URHEILUMIES, HIIHTO OLI KUNINGASLAJI. KAIKKIEN OLI HIIHDETTÄVÄ. JOS SUKSIA EI OLLUT, SAI OPETTEJAN ISOSTA VARASTOSTA LAINATA MÄYSTINSUKSET. MONILLA OLI JO VOITTO-SITEET TAI ROTANLOUKUT HIIHDOSTA TULIKIN INNOSTAVA JA VÄLTÄMÄTÖNKIN TAITO. KYRÖSJÄRVEN YMPÄRIHIIHTO OLI SUURI TAPAHTUMA JA SITÄ MENTIIN SEURAAMAAN MAANTIE VARTEN. JÄNNITETTIIN, ETTÄ TULEEKO VÄHÄRÖYHIÖN PONSI ENSIMMÄISENÄ JA JOSKUS TAISI TULLAKIN, KUN ÄSKETTÄIN EDESMENNYT REINO LEPISTÖ OLE PARHAIMMILLAAN. LÄHELLE SUOMEN HIIHTOELIITTIÄ PÄÄSI ANTERO HARJUNTAUSTA. TELEVISIO NÄYTTI HYVÄN OHJELMAN HÄNEN AJATUKSISTAAN JA HARJOITTELUSTAAN OTSIKOLLA ”HUIPUN VARJOSSA.” KRISTA PÄRMÄKOSKI KÄVI KOULUA VAHOSSA JA LUHALAHDESSA, MUTTA HÄNEN ISOISÄNSÄ OLI LUOKKATOVERINI.

KOULUKIUSAAMISESTA ON VAIKEA SANOA MITÄÄN. EHKÄ YLEINEN KOULUKURI PITI SEN VÄHISSÄ-KOULUMATKOILLA OLI KYLLÄ KAIKENLAISIA KAHAKOITA POIKAPORUKOIDEN VÄLILLÄ. MUISTAN, ETTÄ VELJENI KANSSA KULJIMME VÄLIIN PITKIÄ MATKOJA YLEISTEN REITTIE ULKOPUOLELLA, KOSKA MUUTEN SAATTOI TULLA TURPIIN.

KOULUMATKAT, USEIN 4-5 KM, TEHTIIN KÄVELLEN, PYÖRÄLLÄ TAI SUKSILLA. MONESTI REITTI KULKI METSÄPOLKUJA PITKIN. LEUTOLALAISET OIKAISIVAT USEIN PÄTTIN MUTKASTA SYNKÄN METSÄN LÄPI-ALALUOKILLA SE SAATTOI PELOTTAAKIN, KOSKA PÄTTIN VUORELLA MAJAILI KUULEMMA MÖRKÖJÄ. LUONNON MONIMUOTOISUUS, SEN RIKKAUS OPITTIIN TUNTEMAAN VARHAIN LAPSENA. ELIMME LUONNON KESKELLÄ MYÖS LOMA-AJAT, USEIN OMAN KOTIMME MONENLAISIIN TÖIHIN OSALLISTUEN KYLIÄMME YMPÄRÖI MAHTAVAT ERÄMAAT, SUURET VALTIONMETSÄT JA ESIMERKIKSI SEITSEMISEN ALUE. VOIMME OLLA KIITOLLISIA SIITÄ, ETTÄ OLEMME LUONNON KESKELLÄ SAANEET ELÄMYKSIÄ JA KOKEMUKSIA, JOITA EI KAUPUNKIMILJÖÖSSÄ NIIN HELPOSTI SAA. TELEVISIOSSA KEHOITETAAN IHMISIÄ MENEMÄÄN KÄVELYLLE METSÄÄN, SE TUO MIELENRAUHA. ME TIEDÄMME SEN.

MEIDÄN AIKAMME NUORILLA OLI HYVINKIN MAHDOLLISUUKSIA TAVATA TOISIAAN KOULUN ULKOPUOLELLAKIN. KESÄAIKANA OLI LAVATANSSEJA MONISSA PAIKOISSA: OLI POLTIN, VAUHDIN SISUN, HEINISTÖN, JYMYN JA KÄENKOSKEN LAVAT, TALVELLA OLI PONSILA JA LUHALINNA. SEURAKUNNILLA OLI OMAT NUORTEN TAPAHTUMAT. R4 RADIO ALKOI TUOTTA A NUORILLE SOPIVAA VIIHDEOHJELMAA, LAUANTAIN TOIVOTUT LEVYT, TAPIO RAUTAVAARA, OLAVI VIRTÄ, ANNIKKI TÄHTI JA MONET MUUT OLIVAT SUOSIKKEJA. JÄNNITYSTÄ TOIVAT KALLE KUSTAA KORKIN SEIKKAILUT. KAIKKINA AIKAINA LAPSILLE JA NUORILLE OVAT OLLEET TÄRKEITÄ SAMANIKÄISET KAVERIT., NYT MEILLÄ ON TILAISUUS TAVATA NÄITÄ, JO HIEMAN VANHENTUNEITA KAVEREITA. TÄSTÄ MAHDOLLISUUDESTA KIITÄMME KYLÄTOIMIKUNTAA.

MENNEITÄ MUISTELLESSA OSUI SILMIINI. HYVÄ VALOKUVA KOULUN KEVÄTRETKELTÄ TAMPEREELLE. EHKÄ

SE ON VUODELTA 1950- OLEMME SIINÄ PYYNIKIN NÄKÖTORNIN EDESSÄ. RETKEÄ VETÄMÄSSÄ OLIVAT OPETTAJAT SAIMA MATTILA JA HELMI SAVOLAINEN. OTTAEN HUOMIOON SOTA-AJAN LÄHEISYYDEN OLIMME AIKA HYVINVOIPIA. VANHEMMILLA POJILLA OLI JO PUKU JA KRAVATTI, MUIILLA NUOREMMILLA PIPA PÄÄSSÄ JA GOLF-HOUSUT OLIVAT MUOTIA. GOLFISTA EMME VARMAANKAAN TIENNEET YHTÄÄN MITÄÄN.

SUOMI ON VAPAA MAA. SEN MERKKINÄ SINIRISTILIPPU LIEHUU KOULUMME PIHALLA- VAPAUDELLA ON HINTANSA. KOULUN MUISTOTAULUSSA ON 34 KOULUN ENTISEN OPPILAAN NIMET. HE OVAT KAAATUNEET TALVISODASSA TAI JATKOSODASSA. HE OVAT KOULUTOVEREIDEMME ISIÄ, VELJIÄ TAI MUITA LÄHEISIÄ. MEIDÄN ON VAALITTAVA NÄIN LUNASTETTUA VAPAUTTA.

KUN PUHEENI ON SISÄLTÄNYT AJATUKSIA MENNEESTÄ AJASTA NIIN ESITÄN TÄSSÄ LOPUSSA IDEAN TULEVAISUUTEEN. ON TEHTÄVÄ KOTISEUTUMME KUNNIAKSI KYRÖSJÄRVI- OOPPERA, JONKA TRAAGISENA PÄÄHENKILÖNÄ OLISI EDWARD GYLLING. HÄNEN ISÄNSÄ OMISTI KALMAAN TILAN, JOLLA OLI AIKA PALJON MAITA VÄHÄRÖYHIÖN JA LEUTOLAN ALUEILLA. NUORUUESSAAN EDWARD GYLLING ON VARMAANKIN LIIKKUNUT AIKA PALJON NÄILLÄ MAILLA.

HYVÄÄ JA HAUSKAA ILTAPÄIVÄÄ KAIKILLE LUOKKAKOKOUKSEN OSANOTTAJILLE,